

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — 620
Félévre — 320
Negyedévre — 170
Egy hónapra — 60
Egy szám ára, pályaud-
varon és vidéken is, 3 lej
Bukarestben — 350
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1.50 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 167. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Elul 29. — 1923. szeptember 10 Hétfő

Az aranyárka felé

A fantasztikus számok korszakát éljük. A mai kor embere már nem lepődik meg, ha tízezrekről, százezrekről, vagy milliókról hall, még ha e számok pusztuló emberéletet is jelentenek. Milyen nevétségesen törpék ehhez képest azok az értékmegjelölések, melyeket a régi történelem ismer. Valaha borzalommal emlékeztünk vissza Páris ostromára, ahol a dözsölő arisztokrácia mesébeillő árakat fizetett egy-egy font fehér lisztért, vagy orozva leterített galambpárért, míg ugyanakkor a proletárnép kanálshulladékokból táplálkozott. Mik ezek a számok mai értékfogalmainkhoz képest? Am még a viharokban edzett és tanulságokban megkeményedett idegek is felhorkannak, amikor a berlini táviró nap-nap után újabb hióbbíreket hoz a márka bukásáról. Ezek a számok már túlnőnek a fantasztikumon és ha nem hallanók mögülnök egy sokmillió népkétségbeesett zihálásán, ha nem sikoltana a számokból a nyomor és az éhség, közelebb állanának a komikushoz, mint a tragikushoz. A mai berlini nyitáson egy angol fontért kétszázhuszmillió és egy dollárért negyvenötmillió márkát fizettek. Tegnap még csak harminchárommillióba került a dollár. Ez azt jelenti, hogy a német pénz szinte percről-percre veszít az értékéből s aki e pillanatban a zsebében levő pénzért egy kiló kenyeret vásárolhatna, néhány óra múlva már csak egy félkilót kap érte. Szinte elképzelhetetlen az a káosz és páni zűrzavar, amely az egész német közéletet e nagy bizonytalanság közepette uralja. Mit csinál a munkás és kishivatalnok, aki havonként, vagy legjobb esetben hetenként kapja fizetését és szombatesten béréből szerdán vagy csütörtökön már egy font húst sem vehet?

Ma már nem keresik az okait a német pénz minden képzeltet felülmúló hanyatlásának. Az utóbbi időben a francia közgazdasági körök számokkal igazolták ugyan, hogy a német érték pusztulását az idézte elő, hogy a német kormány finanszírozta a ruhrvidéki passzív ellenállást, vagyis az államháztartás naponta milliárdokat dobott ki anélkül, hogy bármi ellenértéket kapott volna érte. Ez azonban nem változtat a tényen, sem gazdaságilag, sem politikailag. A birodalmi pénzügyi rotációsai feltarthatatlanul ontják a számolatlan márkátömegeket és a ruhrvidéki ellenállás változatlan makacssággal tart. A pénzügyi helyzet a bűnbakkeresés stádiumán is túl van. Megpróbálták és próbálják ugyan még ma is az egész valutakatasztrófát néhány zsidó bankár és siber terhére írni, de a józan szakemberek kezdik belátni, hogy hasztalan itt a diagnózis megállapítása, mert csak gyors és merész operatív beavatkozás segíthet. Helyre kell állítani végre az egyensúlyt a birodalmi háztartás Tartozik és Követel rovata között.

Stresemann kancellár stuttgarti beszédeben már célzott rá, hogy elérkezett az érelyes tettek ideje és ma már konkrét formában is jelentkeznek a megoldási tervek. A problémának két ága van. Egyrészt meg kell szüntetni a tobzódó gazdasági anarchiát, az összes pénzügyi szerveket egységes vezetés alá kell hozni, vagyis osztrák mintára be kell vezetni a pénzügyi diktatúrát, másrészt a márka helyett, amelynek szanalásáról vagy akárcsak hivatalos devalválásáról szó sem lehet, egy új pénznemet bevezetni. Az eddig nyilvánosságra került tervek közül kettő tarthat számot komoly mérlegelésre. Az egyik az agráriusoké, akik gabonaváltást javasolnak, a másik a nehézipar, amely az aranyváltára való áttérést kívánja. Akármelyik javaslat kerüljön kivitelre, szükség van a magántőke és a nagyipar önzetlenségére és áldozataira. A német gazdasági élet csak úgy menthető ki mai válságos helyzetéből, ha azok a körök, amelyek e nagy

katasztrófából is hasznot húztak, hajlandók segítőkészet nyújtani a kormánynak. Ha a mai koalíciós kormányban elegendő erély lesz, hogy ezt az áldozatkészséget és hazafiasságot kikényszerítse, akkor az összeomlás még az utolsó

pillanatban feltartóztatható. Ha azonban a párt- és osztályérdekek ismét győzni fognak az állam érdekei felett, akkor már a közeljövőben menthetetlenül bekövetkezik a kaptuláció.

Franciaország elsímítja az olasz-görög konfliktust

Az olaszok megszállották Korfu szomszéd-szigeteit. Albánia késlelteti a vizsgálatoit. A nagykövetek tanácsának kompromisszumos megoldása. Görögország hajlandó elégtételt adni

(Genf, szeptember 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az olasz-görög konfliktus megoldása ugy-
látszik Albánia magatartása miatt újra elhalasztódik. A „Daily Telegraph“ szerint Albánia a nagykövetek tanácsának bejelentése, hogy az olasz misszió elleni merénylet megvizsgálására kiküldött vizsgálóbizottságnak nem engedi meg, hogy a vizsgálatot albán területen folytassa le.

Prága, szeptember 8. Politis, a genfi görög delegáció főnöke, a „Prager Presse“ munkatársa előtt kijelentette, hogy a görög-olasz konfliktust sokkal rosszabb színben látják, mint amilyen a valóságban. Görögország ugyanis kijelentette, hogy hajlandó elégtételt adni,

csupán a népliga határozatára vár. Görögország megkísérli közvetlen uton is egyezsége jutni Olaszországgal. A megkötött egyezséget ellenjegyeztetnék a népligával.

Athén, szeptember 8. Mig Görögország a békés megoldást keresi, az olaszok megszállották Antipaxos, Samotrachis, Famu és Marlela szigeteket. Az említett szigetek Korfu szomszéd-szigetében vannak. A szigetek elfoglalását az olaszok stratégiai érdekeikkel indokolják. A görög flotta parancsot kapott a Volos-öböl elhagyására és arra, hogy kerüljön el minden összetűzést az olasz flottával.

Az olaszok újabb fegyvertényére Görögország részéről csak annyit történt, hogy az athéni kereskedelmi kamara elhatározta, hogy minden összeköttetést megszakít Olaszországgal.

Genf, szept. 8. Tegnap délután a népliga tanácsa az olasz-görög konfliktus ügyében újabb ülést tartott. Valószínű, hogy a népliga ki fogja mondani illetékességét a konfliktus ügyében, de a nagykövetek tanácsának illetékességét is el fogja ismerni. Előreláthatólag a népliga a konfliktust elintézés végett a legfelsőbb nemzetközi döntőbírósg elé terjeszti, amely a népszövetségi szerződés 14. paragrafusában értelmében Hágában székel. Ezt a megoldást valószínűleg mindegyik fél elfogadja.

Genf, szept. 8. A népszövetségi liga tanácsa tegnap este újból összeült, hogy a nagykövetek tanácsa elé terjesztendő javaslatokat megvitassa. A javaslat nyolc pontot tartalmaz. Az első négy pont a görög kormány bocsánatkérő nyilatkozatát formulázza meg, mert az olasz misszió elleni merénylet görög területen történt. A másik négy pont a népligának a vizsgáló- és ítélőbizottságban való részvételéről intézkedik.

A görög kormánynak biztosítékképpen ötvenmillió font sterlinget kell deponálnia a svájci állambankban. A hágai legfőbb döntőbírósg fogja megállapítani a kártalanítás összegét. Hosszabb vita után a népliga tanácsa úgy döntött, hogy a javaslatoknak a nagykövetek tanácsához való eljuttatását elhalasztja, csupán az ülés jegyzőkönyvét küldi el, amely magában foglalja ezeket a javaslatokat.

A nagykövetek tanácsa azonban nem várta be a népliga értesítését, hanem önállóan foglalkozott az olasz-görög konfliktussal. Párisi jólérsült körök szerint,

a nagykövetek tanácsának értekezlete kompromisszumos megoldásban állapodott meg.

Minthogy Olaszország nem fogadta el azt a megoldást, hogy a lefolytatandó vizsgálatban semleges kis államok is résztvegyenek, a vizsgálóbizottság

tagjai egy japán ezredes vezetésével angolok, franciák és olaszok lesznek. Az értekezlet arról is határozott, hogy Olaszország újból ünnepélyes kötelezettséget vállal, hogy nyomban kiüríti Korfut, mihelyt Görögország a nagykövetségi konferencia által megállapítandó jóvátételi kötelezettséget teljesítette. Francia kormánykörök szerint ezek a határozatok biztosítják a meggyezést. A tanácskozás lefolyása nyugodt volt és a határozatokat, amelyek döntő jelentőségűek és

a francia közvetítés győzelmét

jelentik, egyhangulag hozták. A párisi olasz körök szerint Görögország elégtétel adásánál az olasz hadihajókön kívül angol és francia hadihajók is megjelennek a pireuszi kikötőben és a görögök kötelesek lesznek az olasz lobogó mellett a francia és angol zászlót is kitűzni, hogy kifejezésre jusson az a momentum, hogy Görögország elégtételt ad az összességében súlyosan megsértett nemzetközi határmegállapító bizottságnak. A kártérítésül követelt harmincmillió lírán az értekezlet nem változtatott.

Olaszország annektálni akarja Fiumét

Belgrád, szept. 8. A Politika jelenti: A Görögország elleni sikeren felbuzdulva, Olaszország újban olyan magatartást tanúsít Jugoszlávia ellen, amelynek folytán a római paritásos bizottság tárgyalásai meghiusultak. Olaszország olyan újabb feltételeket szabott, amelyeket Jugoszlávia nem fogadhat el. Hivatalos helyen az újabb feltételekről még nem tettek közléseket. Egy a külpolitika eseményeiben járatos személyiség akként nyilatkozott, hogy Olaszország új javaslatai arra törekuszenek, hogy Fiume valószínűs annexióján kívül minden más megoldást kizárjanak.

Belgrádban az a vélemény, hogy a nagyhatalmak Fiumének Olaszország által való leplezett annexióját nem fogják megengedni, ha sulyt helyeznek a békének az Adrián és a Földközi-tengeren való fentartására. A „Politika“ állást foglal az olasz jegyzék ultimativ hangja ellen, amely a fiumei problémának szeptember tizenötödikéig való megoldását követeli. Olaszország semmi esetre sem mehet tovább, mert az a vihar, mely ez esetben az Adria-tengeren kitörne, sokkal komolyabb volna, mint a Jóni-tengeren. A „Politika“ tudósítását a jugoszláv részről történt előkészületekre való utalással fejezi be.

Az egész belgrádi sajtót aggodalommal töltik el a fiumei kérdés fejleményei. A minisztertanács hétfőn foglalkozott az olasz javaslatokkal és Olaszország fiumei önálló akciója esetére szükségessé való intézkedésekkel. A minisztertanács Fiume szabad állam fentartását az Adria állandó békeje elengedhetetlenül szükséges előfeltételének tekinti.

Jugoszlávia ünnepli trónörökösét

Belgrád, szeptember 8. A trónörökös születése alkalmából Sándor király kiáltványt intézett a néphez. A trónörökös születését ágyulovések jelentették és megszállták a királyság összes templomainak harangjai. A városokat fellebogozták, a lapok különkiadásban jelentek meg. Ma a belgrádi katedrálisban ünnepélyes istentisztelet volt, amelyen a kormány, a parlament és a diplomáciai testület vett részt. Az újszülött trónörökös keresztelje nyolc nap múlva lesz, a keresztapáságot a yorki herceg vállalta.

KÖZPONTI BAR

Minden este

Sarkadi Aladár

a budapesti
Vigszínház művészenek vendégjátéka
és még

20 elsőrendű attrakció!

Asztalok előre megrendelhetők! Telefonszám 6-03

Fűszer és gyarmatárak legelőnyösebben

Bermann W.
nagykereskedőnél Cluj,

Piața M. Viteazul 39.

Telefon 76. 1493

Róka, kelme, Szőrmefestés,

vegytisztítás legszebb kivitelben

KRISTÁLY

nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

Nagy occasio!

Harisnyák, keztük,
kötött kabátok eredeti gyári áron
árusítatnak a

SPORT

kötött-szövött áruházban, Cluj
Cal. Reg. Ferdinand 16.

Állami hivatalnoknak külön engedmény

Leszállított árak

Legolcsóbban
fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógár
Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1383

Ha művészi kivitelű fa vas réz butort

száraz venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermeit
Asztalosok furnírszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

Gyermek-
kabátok 800
lejtől, hoák
900 lejtől
feljebb

Izrael Dezső szücsáruháza

Cluj, Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35

Legujabb szőrmemodellek raktáron!!

Szőrmék
átalakítása
és festése
a legjutányo-
sabb árban

Nemzetközi rendőrkongresszus

A nemzetközi gonosztevők megszöktek az osztrák fővárosból.
„Fekete valutabörzék“

(Bécs, szept. 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hétfőn megkezdődött itt a nemzetközi rendőrkongresszus, amelynek kimagasló eseménye Wahl tanácsosnak, a bécsi rendőrség közbiztonsági osztálya vezetőjének beszéde volt kifejtette és statisztikával igazolta, hogy Bécs földrajzi helyzete és gazdasági viszonyai az osztrák fővárost a nemzetközi gonosztevőtársaság kedvenc találkozóhelyévé tették. A nemzetközi gonosztevők legfontosabb típusai Wahl szerint a következők: szélhámosok, házasság-szédelgők, bankjegy-, csekk- és utlevélhamisítók, zsebtolvajok, vasúti-, szállodai és bolti tolvajok, bankrablók, leánykereskedők, kassza-furók, hamisjátékosok és sikkasztók. Hogy külföldiek mennyire igénybe veszik a bécsi rendőrség tevékenységét, bizonyítják az alábbi számok, melyek a bécsi rendőrség tavaly leartóztatásba vett belföldi és külföldi klienseire vonatkoznak:

	belföldi	külföldi
tolvaj	1.432	487
csaló	239	302
bankjegyhamisító	25	156

A bankjegyhamisítók és csalók között a külföldiek talányomó többségben vannak. A nemzetközi gonosztevők elleni küzdelemben a kriminalistáknak fokozott pontosságra, kombinációs tehetségre, kitartásra, emlékezőtehetségre, emberismeretre, a mindennapi élet dolgai iránt való érdeklődésre és a törvények alapos ismeretére van szükségük.

A zsebtolvajokról és ugynevezet szállodai botrányokról dr. Lewisch bécsi rendőrfőbiztos referált, kijelentette, hogy a háboru utáni tolvaj műszaki felszerelése jóval tökéletesebb, mint a régebbieké. Nemzetközi zsebtolvajok javarészen Lengyelországból kerülnek ki, ahol külön zsebtolvaj-iskolában készülnek fel erre a bűnözésre. Magyarország is szép számmal termeli a zsebtolvajokat, akik nagy kézügyességgel, feltétlen lélekjelenléttel, emberismerettel, alkal-

A teheráruszállítás újabb rendje

Faárak nyitott kocsiiban. A szállított hus ellenőrzése

(Kolozsvár, szeptember 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A teheráruszállítás és általában a vasúti forgalom ügyében legutóbb új rendelkezések léptek életbe a CFR. vonalain:

A tizezer kilogramot meghaladó tonnatartalommal rendelkező és nem fedett vagonokban szállított áruk után a fedett vagonokra vonatkozólag érvényben levő helyi díjszabást fogják a jövőben alkalmazni. Abban az esetben, ha a nem fedett vagon rakodási felületét (capacitate) teljesen igénybe veszik, de az áru súlya kisebb mint a vagon rakodási súlya, akkor a díjszabás alapja a tényleges súly, de legalább is 10.000 kilogrammot vesznek alapul. Ezek az intézkedések nem vonatkoznak az olyan cikkekre, amelyekre nézve az árudíjszabásban külön intézkedés történik. A 10.000 kg.-nál nagyobb tonnatartalmu fedett vagy nem fedett kocsioknak minél gazdaságosabb kihasználása céljából ezentúl a 10.000 kilogramnál kisebb mennyiségben feladott áruk részére csak abban az esetben adnak 10.000 kilogramnál nagyobb tonnatartalmu vagon, ha tíz tonnás vagon egyáltalában nem áll rendelkezésre. Ilyen esetekben a feladó állomás a fuvarlevelen ezt a körülményt jelezni fogja.

A CFR. bukaresti vezérigazgatósága a vámigazgatóság közbenjárása folytán legujabban úgy intézkedett, hogy a Romániából kivitelre szánt faárak, mint nyers bükkfapriés és egyéb fűrészanyag részére nem állít ki többé fedett kocsit, hanem kötelezi a feleket arra, hogy az árut nyitott kocsiába rakja be.

A vámigazgatóság azért kérte ennek az új intézkedésnek életbeléptetését, mert a határ-

mazkodó képességgel, éléslátással és önbizalommal rendelkeznek. Többnyire egész sereg nyelvet beszélnek. A gyakorlott tolvaj egyetlen mozdulattal, mintha virágot tépne, csupán két ujjával emel ki a zsebből egy nehéz pénztárcát vagy zseborát.

A rendőrségek egymás közötti nyelvélűl elfogadták az angol, francia és német nyelveket, amelyeken bármely ország rendőrhatalósága érintkezhet a másik állam rendőrségével.

Tanulságos és nagyon érdekes volt Liebermann berlini rendőrbiztosnak előadása a bankjegyhamisításról. Valutahamisítók leginkább valutaközpontok székhelyén, Zürichben, Párisban, Varsóban, Newyorkban tartozkodnak, ahol ugynevezett „fekete valutabörzék“ tartanak fenn. Itt az összes kül- és belföldi papírpénzek hamisítványainak forgalmát bonyolítják le. A hamisítók csomagzásműradják el gyártmányukat kereskedőknek, akik rendszerint a kikötőkben hozzák forgalomba a pénzt matrózok és egyéb vevők révén. Olykor olyan tömegesen kerülnek forgalomba egy-egy állam hamis bankjegyei, hogy jelentékenyen lenyomják a valutaárfolyamot. A bank egyhamisító visszaeső bűnös, mert aki egy-zer beleesztolt abba, hogy maga kézítse bankjegyét, nehezen mond le erről a szokásról. Ajánlja, hogy minden országban a rendőrség egy-egy bankjegyhamisító központot állítson fel, mert e központok nemzetközi érintkezése teemesen megkönnyitené a pénzhamisítók leleplezését.

Jellemző, hogy a kongresszus tartama alatt a rendőrigazgatóságra egyetlen feljelentés nem érkezett zsebtolvajok ellen. Jóllehet mostanában a mintavasar, a városi kerti kiállítás alkalmából rendkívül sok idegen tartózkodik Bécsben, olyan alkalom, ami bő aratást ígér az internacionális bűnösöknek. Ugyalászik, a „kiválóbb“ zsebmetszők és szélhámosok nem akarják, hogy a kongresszus alatt esetleg bemutassák őket a világ nevesebb kriminológusainak. Ebből a megtiszteltetésből nem kérnek.

állomásokon lévő vámközvegeknek állítólag nem áll módjukban a szállítmány tartalmát kellően ellenőrizni és az esetleges csempészárut lefoglalni.

A bukaresti katonai szövetkezetek által feladott áru és anyagszállítmányok 75 százalékos kedvezményben részesülnek. Az állategészségügyi igazgatóság közlése szerint nagymennyiségű olyan hus kerül szállításra, amelynek nincsen származási bizonyítványa és így nincsen alávetve a kötelező állatorvosi ellenőrzésnek. Ez a körülmény azt a veszedelmet rejti magában, hogy olyan hus is kerülhet szállításra, amely elhullott, vagy fertőző betegségben szenvedett állattól származik és így a fogyasztó közönségre veszélyes. Ennek kiküldése végett az állategészségügyi törvény 33. §-ának figyelembevételével ezentúl tíz kilogramnál nagyobb mennyiségben csupán olyan hus szállítható, amelynek feladója állatorvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy a hus egészséges állattól származik. Akik az intézkedés ellen vétnek, azokat az állategészségügyi törvény 71. §-ában megszabott büntetéssel sújtják.

Valutát és Devizát

a legolcsóbban ad, a legmagosabb áron vesz a
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Főter. 20. Telefon 40 és 229

Egy araleres v

(Arad, jától.) Érdek

szül megvalósos vizerék és feltalálók az uj: a pro fogja hivni a láló: Schmotz óta foglalkozni tervezés után vizibiciklit. A és a vízfelett lyik pillanattal tervezet még Minnesetre giának ujjabb

Schmotz amellyel már son. A legutó Schmotz ter vizen, aztán magasra a viz repülés után a tolyón. Az Schmotz Maros folyón.

272 Cseppfolytek surlók Kammerli fedezte az

(Bécs, jától.) Kame a hélium csepp fokot ért el, egy fok van zel egy fokny degségi fokot. megoldottnak meringh ere kísérlet vált

Az uj ták, hogy a a legnagyobb csak megbénu magvak is me ket végeztek melyet csepp —190 fokos hideg vízzel. rendszeren kiba Nernst azt a nagyon erős mennyiség s bármely testb hessen emelni gónél a specifi még mielőtt a

A fémek hőmérséklet c alacsonyabb te lemreméltó jel a villamosságv abszolút nulla higany —268 ellenállást mu a legfinomabb kélyebb ellenállás —269-2

nál szünt meg teljesen, de m kélyebb volt, Ezeknek ségük van, me való mozgást egyetlen szikr vagyis az elek ólomgyűrűben Onnes meg is formán, hog —371-2 toke óriási elektron a gyűrűben, n csökkenő erőv tünt. Az ólom lett és nem v Az eredmény a cseppfolyós fel lehet lebb rendes földi mozgása miatt elföldi az embe

Egy aradi mechanikus propelleres vizikerékpárt talált fel

(Arad, szeptember 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes, bár nem újkeletű találmány készült megvalósulni Aradon. A találmány légszaváros vizikerékpár, amilyent már a külföldi gyárak és feltalálók is készítettek. Az aradi találmányban az új: a propeller és ez az újítás bizonyára fel fogja hívni a szakkörök figyelmét. Az aradi feltaláló: Schmotzer Béla mechanikus, már hónapok óta foglalkozik propelleres kísérleteivel és több tervezés után konstruált magának egy propelleres vizibiciklit. A bicikli lényege az, hogy a vízben és a vízfelett kerékpározni lehet vele, de bármelyik pillanatban fel is repülhet. A hidroplánszerű tervezet mégis inkább kerékpár, mint repülőgép. Minnesetre olyan gép, amely a technika energiáinak újabb bizonyítékát adja.

Schmotzer négy hónapja dolgozik találmányán, amellyel már három ízben tett kísérletet a Maroson. A legutóbbi kísérlete meglepő sikerrel járt. Schmotzer tanuk előtt tíz percig kerékpározott a vízen, aztán hirtelen felemelkedett két-három méter magasra a víz színe fölé. Körülbelül kétpernyi repülés után ismét leszállt és továbbkerékpározott a folyón. Az új gépet meghívott szakértők előtt Schmotzer még ebben a hónapban bemutatja a Maros folyón.

272 fok a zéró alatt

Cseppfolyós káliummal a mozgó testek surlódását meg lehet szüntetni. Kammerlingh Onnes holland tudós felfedezte az atomok csoportosulási törvényét

(Bécs, szeptember 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kammerlingh Onnes holland természetbúvár a helium cseppfolyósításával bámulatos hidegségi fokot ért el, a mínusz 272 fokot, melytől csak egy fok van még az abszolút nulláig. A tudós ezzel egy foknyival túlhaladta az eddig ismert hidegségi fokot. Theodor Svedberg svéd tudós ezzel megoldottnak mondja a hidegproblémát s Kammerlingh eredményével egész sereg nagyon fontos kísérlet vált lehetővé.

Az új felfedezés segítségével megállapították, hogy a lealacsonyabb rendű szerves lény élete a legnagyobb hidegben sem szűnik meg, hanem csak megbénul, vagyis ideiglenesen halál áll be. A magvak is megtartják csiraképességüket. Kísérleteket végeztek búzával, lucernával és mustármaggal, melyet cseppfolyós levegőben tartottak heteken át —190 fokos Celsius hőmérséklet mellett, melyet hideg vízzel —250 fokra hűtöttek le s mégis rendesen kihajtott. Ugyanakkor egy másik tudós, Nernst azt a feltűnő jelenséget tapasztalta, hogy nagyon erős hidegben egész jelentéktelen melegségszükség szükséges ahhoz, hogy egy grammnyi bármely testből egy fok Celsius hőmérsékletre lehessen emelni, vagyis egyes szövetek egész tömegénél a specifikus melegség egyenlő lesz nullával még mielőtt az abszolút zérót elérik.

A fémek elektromosságvezető ellenállása a hőmérséklet csökkenésével arányosan fogy, a legalacsonyabb temperaturánál azonban nagyon figyelemreméltó jelenségek lépnek fel. Némely fémekből a villamosságvezető ellenállás hirtelen eltűnik az abszolút nulla fölött néhány fokkal. Így például a higany —268,77 fok Celsiusnál még jelentékeny ellenállást mutatott, míg a —268,80 foknál még a legfinomabb műszerekkel sem lehetett a legcsekélyebb ellenállást is kimutatni. Cinknél az ellenállás —269,2 Celsiusnál, az ólomból —267 foknál szűnt meg az ellenállás s ha nem is tűnt el teljesen, de minden esetben huszmilliárdszor csekélyebb volt, mint a záró fokon.

Ezeknek a megfigyeléseknek döntő jelentőségük van, mert az anyagon belüli surlódás nélkül való mozgást mutatják ki. Ellenállás nemlétében egyetlen szikra elektromos energia sem vész el, vagyis az elektromos hullám egy villamostöltésű ólomgyűrűben például örökös körfutásban marad. Onnes meg is valósította ezt a gondolatot olyformán, hogy egy csavarformájú ólomgyűrűt —371,2 fokos folyékony héliumban tett s egy óriási elektromágnessel villamos hullámot keltett a gyűrűben, melyben ez a hullám órákon át nem-csökkenő erővel keringett s egész váratlanul eltűnt. Az ólomgyűrű tehát maga is elektromágnessé lett és nem volt már szüksége energiapótlásra. Az eredmény beigazolta tehát Onnes tételét, hogy a cseppfolyós héliummal való kísérletek segítségével fel lehet lebenteni azt a tételt, mely a mi rendes földi hőmérsékletünk mellett, a meleg mozgása miatt, az atomok és elektromok világát elfedi az emberi szem elől.

Feloszlatták a „Petru Maior“-t

Galugereanu prorektor a diákegyesületet vádolja a zavargásokért

(Kolozsvár, szeptember 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette már az Uj Kelet, hogy a boncolási gyakorlatok újraindítása óta az egyetemen újból felborult a rend és a román diákság egy kisebb, főleg jogászokból álló csoportja erőszakkal akadályozza meg a zsidó diákoknak a boncterembe való bejutását.

Galugereanu prorektor az incidensek miatt rendőri karhatalom segítségét kérte, de így sem lehetett a tanítás zavartalan rendjét biztosítani. A zavargásokat, a prorektor megállapítása szerint, a „Petru Maior“ diákegyesületből szították, ezért a prorektor ma az egyesület feloszlását és helyiségeinek lepecsételését rendelte el. A prorektor írásbeli intézkedése és indokolása így hangzik:

„Mi, az egyetem prorektora a körülmények sürgősségétől indítva, az egyetemi tanács távollétében, a következőket rendeljük el:

Szigorúan tilos az egyetemi előadásokat és a

megindult gyakorlatok rendjét megzavarni. Azok fölött, akik ez intézkedés ellen vétnek, a polgári igazságszolgáltatás fog itélkezni.

Meggyőződünk arról, hogy annak a csoportnak az élén, amely szeptember harmadikán a leiró bonctani intézetben zavargásokat rendezett, egy Ion Mota nevű diák is résztvett, aki az ország összes egyeteméről ki van tiltva és aki a „Petru Maior“ elnökeként szerepelt.

Megállapítottuk továbbá azt is, hogy a „Petru Maior“ lábbal tapodja az egyetemi szabályzatokat, amikor olyan valakit biz meg képviselővel, akinek már nincs meg az egyetemi hallgatói minősítése. Mindezekért az egyetemi tanács első összejelése a „Petru Maior“ diákegyesület azonnali feloszlását és helyiségeinek lepecsételését rendeljük el.

Ha a „Petru Maior“ ennek a határozatnak a kézbesítése után bármilyen ténykedést is kifejti, úgy az ügyet az ügyészséghez tesszük át.“

Kolera pusztít Japánban

Helyreállt a drótnélküli táviróösszeköttetés Japán és a külföld között. Ellentmondó hivatalos jelentések

(Bécs, szeptember 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A földrengés következtében megrongált tokiói és yokohamai telefonvonalakat csak mára sikerült újra üzembe helyezni. Ezzel egyidejűleg Tokio és London között helyreállott a drótnélküli táviró összeköttetés is, úgyhogy Japán és a külföld között már meg is indult a normális táviró-közlekedés.

Az első Londonba érkező japán hivatalos távirat megállapítja, hogy az európai sajtóban a katasztrófa veszteségeiről kolportált hírek tulzottak. Ugyanezt a megállapítást teszi a japán belügyminiszter hivatalos nyilatkozata is.

Bár a katasztrófa méreteiről szóló első borzalmas hírek is kételkedéssel fogadtuk, egyelőre fentartással fogadjuk a japán kormány részéről jövő hivatalos nyilatkozatot is. Teljesen érthető ugyanis, ha a japán kormány a külföld előtt kibebizíten akarja a katasztrófa méreteit, mert ha az adatokat teljes borzalmasságában a világ elé tárná, úgy

elkerülhetetlen volna Japán gazdasági és politikai összeomlása.

A japán hivatalos jelentések megbízhatatlanságára mutat egyébként az a tény is, hogy a kormánynak Londonba küldött adatai ellentmondanak a belügyminiszternek Párisba küldött jelentésének. A japán kormány hivatalos nyilatkozatai így hangzanak:

London és Tokio között helyreállott a drótnélküli táviróösszeköttetés. Ma érkezett meg Lon-

A mai valutapiac

A francia frank emelkedése Zürichben. A lej szilárduló tendenciát mutat

(Kolozsvár, szeptember 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Zürichben a valutákban nem mutatkozott nagyobb eltérés, ha csak a francia franknak harminc pontnyi emelkedését nem vesszük figyelemreméltó jelenségnek. Annál feltűnőbb a külföldi valuták esése a bukaresti tőzsdén, ahol a tegnapi jegyzésekhez képest ma majdnem az egész vonalon többé-kevésbé jelentékeny javulás volt észlelhető. A francia frankot a tegnapi 12,45-tel szemben ma 12,27-tel jegyezték, a font ára a tegnapi 1018-as kurzus helyett 1008 volt. Körülbelül hasonló arányban estek a többi valuták árai. Márkában a zuhanás tartós.

Irányzat: Lejben némi szilárdulás.

Kolozsváron a katolikus ünnep miatt ma minimális volt az üzletkötés.

Szeptember 8-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

8000—9000 külf. magyar koronát,
14000—15000 belf. magyar koronát,
7,80—7,91 francia frankot,
2,39—2,45 svájci frankot,
0,44—0,44 65 dollárt,
10,01—10,02 olasz lírát,
31400—31700 osztrák koronát,
15,73—15,74 cseh koronát,
0,970—0,975 font sterlinget.

Valutapiac szeptember 8-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1227, London 1008, Newyork 223,50, Róma 950, Zürich 41,50, Prága 665, Bécs 32, Budapest 140, Berlin 40.

Bukarest. Valuták: Napoleon 805—810, márka 40—60, léva 190—210, török lira

donba a japán kormány első közvetlen távirata, amely tulzottnak mondja az európai sajtó értesüléseit. A távirat szerint

a földrengésnek mindössze négyszázezer halottja van. A sebesültek száma hatvan-ezer, a hajléktalanoké ötmillió.

Ugyane jelentés szerint a földrengés ötszáz-kilométernyi körzetben pusztított és az ezen a területen fekvő városok és falvak hetven százalékát pusztította el. Yokohamában mindössze harminc külföldi pusztult el. A tokiói császári palota sér-tetlen.

A „Petit Parisien“ a japán belügyminiszter hivatalos jelentését közli. A jelentés összesen

kétszázharmincezer halottról, százezer sebesültről és háromszázötvenezer hajléktalanról számol be.

Tokióban harmincezer, Yokohamában százezer, Honda-szigeten kétszázezer a halottak száma.

Yokohamából Londonba érkezett távirat szerint a földrengéssújtotta vidékeken

kolera dühög.

A borzalmas járvány megfékezésére nincs remény, mert a holttestek még most is ezerszámra hevernek a romok alatt. A kolera már eddig is sok áldozatot szedett.

A „Times“ jelentése szerint Japán kára felülmúlja az orosz-japán háború költségeit, amely tudvalevőleg kétmilliárd yent tett ki. A földrengés okozta kár meghaladja a tizmilliárd yent.

115—118, font sterling 1006—1025, francia frank 1240—1270, svájci frank 41 $\frac{1}{2}$ —, lira 9,50—9,60, drachma 360—400, dinár 210—225, dollár 227—230, lengyel márka 10—11, osztrák korona 32—33, magyar korona 75—90, cseh korona 650—660.

Zürichi nyitás: Berlin 14, Newyork 556, Páris 31, London 2522, Milano 2410, Prága 1660, Budapest 3, Belgrád 587 $\frac{1}{2}$, Bukarest 250, Varsó 22, Bécs 78 $\frac{1}{4}$, bélyegzett 79, Amsterdam 21850.

Berlin. Zárlat: Róma 2.2200.000, London 220.000.000, Newyork 55.000.000, Páris 3.000000 Zürich 8.700.000, Prága 1.450.000, Bécs —, Budapest —, Amsterdam —, Bukarest —.

Amerika leszerel, Európa fegyverkezik

Genf, szeptember 8. A leszerelési bizottság mai ülésén Adwards amerikai delegátus az Egyesült-Államok leszereléséről beszélt. Előadásához hozzászólt Tanczos tábornok magyar delegátus, aki megállapította, hogy Európában leszerelés helyett állandó fegyverkezés folyik a győztes államokban. Ezért ajánlja, hogy a garanciaszerződést részletesen vitassák meg, mert külön egyezségeket megkötése a háboru-előtti viszonyokat állítaná vissza.

— Gyilkosság az erdőn. Marosvásárhelyről jelentik: Marosvécs községben hétfőn dél-előtt az erdőben meggyilkolva találták Farkas Ilia odaváló lakost. Fejét fejszeapásokkal széthasították. A nyomozást, a tettesek kézrekerítésére, megindították.

zát

b áron vesza
plintézet
on 40 és 229

ék
ása
ése
nyo-
ban

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.
Óromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (București, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

— **Sassu miniszter a permiszrendszeréről.** Bukarestből jelentik: A permiszrendszer megszüntetése alkalmából Sassu ipar- és kereskedelemügyi miniszter a következő nyilatkozatot tette: A megtett intézkedések szerint, külkereskedelmünknek abszolút szabadságot akarunk biztosítani, minden külön felhatalmazás és kontingensrendszer nélkül, hogy így a kontingensrendszer megszüntetésével és ennek a vámlételekkel való helyettesítésével a gabonakereskedelmet a lehető legjobban előmozdíthassuk. Az a szándékunk, hogy mindazon áruk, amelyek kivitele eddig csak autorizációval volt megengedve, ezentúl csak a vámrezsim által előírt szabályoknak legyenek alávetve. Bizonyos abszolút szükséges áruk és élelmiszerek kivitele szigorúan meg lesz tiltva. Ami az importot illeti, a pénzügyminisztérium most tanulmányozza a vámrezsim szempontjából a kérdést, hogy meghatározzuk azokat az árukat, amelyeket mint luxustárgyakat, vagy mint belföldön is előállított cikkeket nem engedünk importálni.

— **Minisztertanács ül össze Színájában.** Bukarestből jelentik: A miniszterelnök szerdán Színájába érkezik, ahol elnökölni fog a minisztertanácsban.

— **Konzolidálják Argetoianu bonjait.** Bukarestből jelentik: A „Viitorul” cáfolja az „Argus” című lapnak az Argetoianu-bonok tranzakciója befejezéséről szóló híret és leszögezi, hogy a pénzügyminiszter és a Banca Parisiana között a tárgyalások kedvező eredménnyel folynak. Ezek szerint a román állam csupán nyolc vagy kilencmillió francia frankot fog fizetni Argetoianunak harminchétmillió francia frank névértékben kibocsátott bonjaiért.

— **A gyárak szénellátása.** Temesvárról írják: A Bánati Gyárosok Szövetsége mozgalmat indított a gyári vállalatok szén szükségletének belföldi, elsősorban zsilvölgyi szénrel való ellátása érdekében. A Bánati Gyárosok Szövetsége a Ferrocarril szénkereskedelmi társasággal együttesen tervet dolgozott ki, amely a kérdés megoldását a CFR-rel való kölcsönös eljárásban kívánja biztosítani. E terv szerint a CFR-nek Lengyelország felé eső belépőállomásán, Chica Vodán bizonyos mennyiségű lengyel szenet bocsátanak be az országba és a CFR, ugyanannyi mennyiségű szenet tartozik Lupényban a Szövetségnek kiadni. A Szövetség és a nevezett szénkereskedelmi vállalat kiküldöttéi a lengyelországi Kattowitzban egyelőre 6000 vagon szénnek ilyen módon való szállítására kötöttek szerződést. Ehhez a megállapodáshoz a CFR vezérigazgatósága is hozzájárult. A megállapodás arra is kiterjeszkedik, hogy mivel a 6000 kocsi rakományu közzén a bánati gyárak szükségletét meghaladja, a bánági gyárak által igénybe nem vett mennyiség az erdélyi gyáraknak adassék át az egyes nagyipari vállalatok kapacitásának arányában. A CFR fentartotta magának azt a jogot, hogy a szénellátást ellenőrizze. A CFR és a szénakciót lebonyolító érdekeltség kiküldöttéi elutaztak Lengyelországba, hogy a szerződésnek gyakorlatilag érvényt szerezzenek.

— **A varannói zsidó templom felavatása.** Kassáról jelentik: Az elmúlt vasárnap avatták fel nagy ünnepélyesség közepette a varannói zsidó templomot több ezer főnyi közönség jelenlétében, amelynek soraiban Abauj, Sáros és Zemplén zsidó hitközségei küldöttségekkel képviseltették magukat. Az ünnepi istentisztelet során a nagymihályiak főkéntora, Wídder Zoltán vezette az énekkart, az ünnepi beszédet pedig a varannóiak főrabija, Ehrenguber Lázár tartotta. A délutáni ünnepségen a hatóságok és a többi felekezetek is képviseltették magukat. A hitközség részéről Schwartz Izidor és Kemény Zsigmond adóhivatali főnök beszélt.

— **Nem mindig kell félni a rendőrségtől.** Milánóból írják: Carriotti milánói kárposztos minap hazajövet arról értesült, hogy a rendőrség keresi. Nem lehetett éppen nyugodt a lelkiismerete, bár tudta, hogy nem követett el sem gyil-

Németország közvetlenül tárgyal a franciákkal

Stresemann kancellár bizik a megegyezésben. A német nagytőke ellen-szervez a gabonavalutával

(Berlin, szept. 8. Az Uj Kelet tudósítójától). Stresemann kancellár tegnapi beszédének rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak politikai körökben. A franciák által megszállott területek képviselőivel folytatott tanácskozáson a kancellár feltétlen bizalommal és reménykedéssel nyilatkozott

a külpolitikai helyzet küszöbön álló kifejlődéséről. Ezzel kapcsolatban a rajnavidéki deputáció közli a „Düssedorfer Tageblatt”-ban, hogy Németország alighanem közvetlen tárgyalásra tesz ajánlatot Franciaországnak és Be giumnak.

kosságot, sem lopást, de azért mégsem akart a karabinierekkel megismerkedni. Szó nélkül eltávozott a lakásáról és elbujt. De a rendőrség hosszú kutatás után ráakadt a félnék kárposztosra és ekkor tudta meg Carriotti, hogy kár volt megijednie a rendőrségtől. Egy Ausztráliában élő tivére halt meg ugyanis és Carriotti tette meg általános örökösévé. Négyezer font sterlinget hagyott rája. Carriottinak azóta megváltozott a véleménye a rettegett rendőrségről.

Feléledt a párisiak régi római színháza. Párisból jelentik: Évszázados feledésből újból életre keltik a párisi állatkert közelében levő régi római színházat. Hír szerint a római színházat esti előadások céljaira nagyszabású szabadéghalatti színházzá alakítják át. A régi Lutetia arénája a Rue Monde és a Rue Linné között terül el és eddig csak a turisták keresték föl. A jövőben a hatalmas amfiteatrum kettős célt fog szolgálni. Az egyik részét kertté alakítják át, gyepes terekkel és virágos ázakkal. A falakat futónövényzettel fogják befüttetni. A régi teatrum ezt a részét ivlámpákkal világítják meg, hogy esti üdülőhelyül szolgáljon a párisiaknak. A tulajdonképeni amfiteatrum pedig modern szabadvilágítású színpaddá alakítják át, kényelmes ülőhelyekkel és hatalmas világító berendezéssel.

— **Zenészsztájk fenyeget Budapest.** Budapestről írják: A Király Színház a sztrájkoló zenészek helyett katonazenekart szerződöttetett, mire a zenészek felhagytak a sztrájkokkal. Az Unió azonban a sztrájkolókat közül csak a régi nyugdíjasokat hajlandó visszavenni. Emiatt a zenészsztájk általános sztrájkokkal fenyegetőzik. A moziban napi tizenötezer koronát és ötvenszázalékos pótlékot követel a zenészegyesület a zenekarok tagjainak.

— **Antiszemita zavargások Suceavában.** Suceavából jelentik: A zsidó színház előadása után a keresztény és zsidó diákok között összeütközés támadt. Az antiszemita zavargók az éjszaka folyamán a zsinagóga és több magánház ablakait betörték. A rendőrség helyreállította a rendet.

— **Jugoszlávia mezőgazdasági viszonyai.** Belgrádból írják: Az exportörök legutóbbi konferenciája alkalmával dr. Sztojkovics osztályfőnök statisztikai adatokat közölt Jugoszlávia mezőgazdasági viszonyáról. Míg 1920-ban egymilliónegyyszáz-negyvenezer hektár, 1921-ben egymilliónegyyszáz-kilencven ezer hektár, 1922-ben egymilliónegyyszáz-negyvenhatezer hektár földet vettek be, az idei gazdasági évben a bevetett föld meghaladta a másfélmillió hektárt. A múlt év óta hatvan ezer hektárral több föld került megmunkálásra. Ebben az évben 16,844.000 tonna buza termett, míg az utóbbi három évben a buzatermés átlagosan csak 12,360.000 tonna volt évenként. A lakosság szükségletének a kielégítésére tizenkétfélmillió tonnára van szükség, így az idei évben 35 ezer vagon buzatesleg van, ami kivitelre kerülhet. Majd a gyümölcs és bor kiviteléről beszélt. Kijelentette, hogy a mostani években kivitelre kerülő mennyiség jóval alatta áll az ország háborúelőtti kivitelének, ugyisint az élőállat kivitele is jóval kevesebb, mint amennyit a háború előtti Szerbia exportált.

— **Öszeütközés fenyegette a Szimplon-expresszt.** Temesvárról jelentik: Péntek éjjel a Temesvárról este elindult személyvonat Topolovatz községtől két kilométernyire ugyanazon a vágányon szembetalálkozott a Szimplonon és csak hirtelen fékezéssel egymás közvetlen közelében állították meg a két vonatot. A súlyosabb katasztrófát a mozdonyvezetők éberségének így sikerült elkerülni. A személyvonatot

Berlin, szeptember 8. A külföldi sajtó tiszteletére rendezett banketten Stresemann kancellár kifejtette programját. A kancellár kijelentése szerint

Németország mindent el fog követni, hogy Franciaországgal anyagi áldozatok árán is megegyezésre jusszon.

A megegyezésnek azonban tiszteletben kell tartani Németország szuverenitását.

Berlin, szeptember 8. A gabonavalutára való áttérés ügyében a kormánynak a bank és ipari körökkel való tárgyalásai eredmény nélkül folynak.

visszatolatták Tapolovatzra és a vonatok késéssel folytatták útjukat. Az utasoknak a hirtelen fékezésből származó rázkódtatás és kisebb ütődéseken kívül nem történt bajuk. Lugoson tegnap éjjel egy negyven kocsiból álló tehervonat kettészakadt és tíz vagon teljesen összetört. A vonat fékezés közben szakadt ketté és a vagonok egymásnak szaladtak. Egy fékező a kocsiroscok alá került. A munkások, akik a kocsiroscokat bontogatták, megtalálták a romok alatt a lezuhant fékezőt, akinek csodálatosképen semmi baja sem történt. — Karánsebesen szintén tegnap éjjel egy Temesvárról érkező tehervonat beleszaladt az állomáson álló tolatószerevénybe. Több kocsi pozdorjává törött és a pálya szétrongálódott. A forgalom öt óráig szünetelt, amíg a szétrongát pályatestet ideiglenesen rendbehozták.

— **Nagy erdőégés Színaja mellett.** Bukarestből jelentik: Színaja mellett a Caraiman hegy-ségben, amely a korona tulajdona, óriási tűz ütött ki. Bukarestből több osztag katonaságot rendeltek ki, hogy kisérleljék meg a tűz lokalizálását.

— **Learatták Tut-An-Khamen buzáját.** Budapestről jelentik: Rendkívül érdekes kísérlet végződött eredményesen a fejérmegyei Baracs köz-ségben. A Tut-An-Khamen fáraó sírjában talált buzából ugyanis — mint minden agrárország — Magyarországra is kapott egy keveset, melyet Baracson vetettek el. A négyezeréves gabona kikelt, kalásza szökött és a termést most aratták le. Ez is igazolja azt a csodás tényt, hogy a buzában szunnyadó életerő évezredekken át sem pusztul el.

— **Beregi Oszkár vendégszerelpt Marosvásárhelyen.** Szombat este a családjával Foly-falván nyaraló Beregi Oszkár szavalóestélyt adott Marosvásárhelyen. Arany János, Petőfi, Ady Endre, azonkívül francia, angol, olasz írók válogatott műveiből adott elő nagy sikerrel, amelyben Vladimir Nicoara és Osvát Kálmán is sztoztak.

— **Uj személyvonat Kolozsvár és Dés között.** Szeptember tizedikétől új személyvonatot helyeztek forgalomba Kolozsvár és Dés között az üzletvezetőség. Eddig ugyanis a a helyzet az volt, hogy a Szamosvölgyi vonalra Kolozsvárnak volt a legrosszabb összeköttetése. Eddig csak hajnali háromkor és délután félegykor indult innen vonat Dés felé, vagyis aki reggel lekést a személyt, csak a gyorsal mehetett, de ez esetben aligha tudta elintézni ügyeit a rendelkezésre álló rövid idő alatt. A desieknek ezzel szemben nyolc vonatjuk volt naponta Kolozsvárra. Ezen az anomálián segít az újonnan beállított vonat, mely Kolozsvárról indul reggel hét óra négy perckor és kilenc óra öt perckor van Désen, ahonnan este nyolc óra egy perckor jön vissza és tíz óra nyolc perckor van Kolozsváron. A hétfőn meginduló új személyvonat mellett természetesen megmaradnak a már forgalomban lévő vonatok is.

— **Az Uj Kelet nagyváradi kiadóhivatala Szilágyi Dezső-u. 6 sz. alatt van, ahol a lapot érdeklő bármilyen ügyet elintéznek**

* **Advocati dr. St. Chereches-Rotaru & Ioan St. Popescu ügyvédek, Bucuresti, Calea Victoriei Nr. 124. I.**

* **A Keren Kajemet le Jisrael Erdély-részi Irodájának közleményei.** Az összes bizalmi-fértaik nyomatókasan felkértek, hogy a zsidó nagyünnepeken különös súlyt fektessenek a Keren Kajemet-gyűjtésekre és főképp a templomi snóderolásokra. **Keren Kajemet le Jisrael Erdély-részi Irodája, Cluj, Calea Regele. Ferdinand 48.**

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközöl

ciákkal
ke ellen-

külföldi sajtó
n Stresemann
A kancellár

fog követni,
ji áldozatok
usson.

zletben kell
át.
gabonavalutára
nak a bank
asai eredmény

vonatok késés-
nak a hirtelen
áson és kisebb
bajuk. Lugoson
ből álló teher-
teljesen össze-
szakadt ketté
tak. Egy fékező
nunkások, akik
megtalálták a
akinek csodá-
ént. — Karán-
y Temesvárról
az állomáson
csi pozdorjává
tt. A forgalom
rongát pályá-

a mellett. Buka-
Caraiman hegy-
óriási tűz ütött
aságot rendeltek
alizálását.

amen buzáját.
érdekes kísérlet
gyei Baracs köz-
sírjában talált bu-
rórország — Ma-
melyet Baracson
a kikelt, kalásza
le. Ez is iga-
buzában szuny-
pusztul el.

gszerepelt Ma-
családjával Foly-
valóestélyt adott
s, Petőfi, Ady
lasz írók váloga-
terrel, amelyben
án is osztottak.
ozsvár és Dés
uj személyvo-
lozsvár és Dés
ldig ugyanis a
amosvölgyi vo-
rosszabb össze-
áromkor és dél-
onat Dés felé,
emélyt, csak a
aligha tudta
álló rövid idő
ben nyolc vo-
vára. Ezen az
állított vonat,
hét óra négy
or van Désen,
rekor jön vissza
Kolozsváron. A
yvonat mellett
nár forgalomban

di kiadóhivatala
van, ahol a la-
elintéznék
es-Rotaru & Ioan
Calea Victoriei

israel Erdély-
Az összes bizalmi-
hogy a zsidó
tesenek a Keren
emplomi snódero-
l Erdélyrészi Iro-
and 48.

a) 2. sz.
ket postaneszköz

Engross

Szövőfonal
Grohman fejtő

Kendők:

mosó,
szövet,
barchet,
posztó,
Rachl és
berliner
fajták

Szövet

és cloth
gyári
raktára

Lazar

Judovics

Lázár

import
cégnél
Cluj
Szép-
utca

Telefon: 858

Szerkesztői üzenetek

Egy olvasó, Nagyvárad. Kedves sorait köszönjük. A hozzánk intézett kérdésekre sorrendben válaszolunk. 1. Olyan könyv, amely különböző papírdíszítésekkel foglalkozna tudunkkal nincs, de másirányu, ön által felhasználható mintakönyvet bármelyik jobb kereskedésben kaphat, csak nagyon drága: 250—300 lej. 2. A szukoti sátor feldíszítése nemcsak hogy nem dogmába ütköző, hanem minden országban mindenféle zsidó rítus szerint miéva. 3. Talán valamelyik jobb kárpitocégnél kaphatna diszintákat. Más forrást, sajnos, nem tudunk ajánlani, mert Erdélyben az ünnepi sátor díszítéséből nem csináltak artisztikumot, mint a nyugati országokban. Nálunk az egyéni fantáziában merült ki ez a szép és tradicionális kultusz. 4. A dekorációk zsufolása semmiesetre sem lehet izléseles, de a szegényes díszítés époly kevéssé az. Egyéni dolog, ki hogyan tud valamit egyszerűen s mégis izléseesen feldíszíteni.

K. Ernő, Temesvár. Cikke, mint láthatta, szombati számunkban megjelent.

K. Samu dr., Szilágycseh. A nagyvárad zsidó liceum már visszakapta nyilvánossági jogát azzal a feltétellel, hogy a román tanítási nyelvre kell már ebben a tanévben rátérnie. Ezt egyébként levélben is megírtuk.

S. A., Brassó. Kivándorlási ügyekben forduljon valamelyik hajóirodához, így pl. az N. Brück & Co.-hoz, amelynek Temesváron van az irodája str. Bratianu 8. szám alatt. Ez az ügynökség az American Line, Red Star Line, White Star Line legtekintélyesebb három európai hajótársaságot képviseli, melynek hajói a nyugati kikötőkből indulnak. Egy harmadosztályu jegy 105 dollárba kerül.

בית-הדפוס "קדימה"

(Cluj, Strada Baron L. Pop Nr. 10)

בית-הדפוס העברי המיוחד
בגדלו ושכלולו בכל רומניה הגדולה

מקבל להדפיס כל מיני תוצאות דפוס
עבריים, כמו: ספרים, מחזוריים,
סליחות, תחנונים, ספרי הלכה ואגדה
וכו' באותיות מרובעים ורשי
מחזוריים בתבליט החרוז באותיות
ישרות ומאורות עינים ומתרגמים
ברקיעות משוכחת הזמנת
לשעורית-מצודה כתב-בידע
רשי-בקר וכי.

שרות מדויקת! * מהירים נוהים!

Olcsó bevásárlási forrás!! Textil, kötött és rövidáruháza
Feuerstein J. Cluj, str. Regina Maria 12. 1466

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid-, nürnbergi-, diszrui- és játékaru nagykereskedése
NUSSBAUM TESTVÉREK
TARGU-MUREŞ—MAROSVÁSÁRHELY
Telefon interurban 200
Eladás csak viszonteladóknak!

MAPOVITS F. ÉRSEPSZ ! Arany, ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek. !
Cluj—Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Fatermelők
figyelmébe!
JAKOB POLJANSEK
gyártmányait
Plankáts, Krajnai és Melerin fejszéket
stb. gyári áron szállítja egyedárúsítója,
Grossmann Jenő
műszaki kereskedő
Nagyvárad, Baross ucca 10.
Sürgöncim: Grossmaschin — Telefon 286

Közgazdaság

Nemzetközi építőipari konferencia Prágában. Prágából jelentik: A városi vígadó dísztermében tartott nemzetközi építőipari konferenciát szeptember hetedikén zárták be. A konferenciára a belga szövetségek harmincöt, az olaszok tizenkét taggal képviseltették magukat. Az ülést E. Despagnat vezette, de az üléseken Srba köz munkatáji, Novák kereskedelemügyi és Habermann népjóléti miniszterek töltötték be az elnöki tisztet. A nemzetközi építőipari szövetség működését a háború alatt szüneteltették. Frans von Ophem párisi építésznek, a szövetség lelkes alelnökigazgatójának érdeme, hogy a szövetség a háború után ismét életre kelt. A konferencia tárgysorán a következő kérdések szerepeltek: 1. Az építkezés válsága és a segítség eszközei. 2. A szociális biztosítás. 3. A nyolcórás munka törvénye. 4. Az anyagok standardizálása. 5. Nemzetközi munkakérdések. 6. A társzövetségek összeköttetése. 7. A IV. nemzetközi kongresszus 1925-ben Párisban. 8. Határozati javaslatok. Szerdán Pilsenbe utaztak a konferencia tagjai.

A fehérlistát exportja. Temesvárról írják: A Malomszövetség a kereskedelmi minisztertől négyezer vagon fehérlistát kivitelére kér engedélyt. A szövetség a miniszter elé terjesztette az export szükségességének indokait s kérte, hogy a jelenlegi exportdíjakat a liszt kivitelnél függeszték fel, mivel a magas kiviteli díjak és a világpiac jelenlegi konstellációja mellett a román lisztexport képtelen résztvenni a versenyben. A Malomszövetség azt az ajánlatot teszi a kormánynak, hogy minden két vagon kiszállított fehérlistát után egy vagon kenyérlisztet bocsát a közlekedési hatóságok rendelkezésére.

Olcsó cukor a tisztviselőknél. A „Consum“ legújabb száma jelenti: Az új cukorrezsimmel kapcsolatban Sasu ipari és kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy mindent megtesz a lakosság elegendő mennyiségű olcsó cukorral való ellátásának érdekében. Ebből a célból precízíteni fogja a cukorgyárak termelési mennyiségét s kötelezni fogja azokat, hogy termelvényük egyharmadát a

minisztérium rendelkezésére bocsássák. A minisztérium a cukrot azok között a városok között osztaná szét, amelyekben cukorhiány mutatkozik. A cukor árát úgy nagyban, mint kicsinyben történő eladásnál maximálni fogják s egyuttal gondoskodni fognak arról is, hogy a fogyasztószövetkezetek, tisztviselők és nyugdíjasok mérsékelt áron juthassanak cukorhoz.

Közgazdasági rövid hírek. Budapesten legutóbb tartott közgyűlésén a Foresta elhatározta, hogy román területen működő vállalatának székhelyét Romániába helyezi át. — A budapesti Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank igazgatósági ülése elhatározta, hogy a szeptember tizedikére egybehívott rendkívüli közgyűlésen javasolni fogja az intézet alapítójának hatszázról nyolcszázmillió koronára való telemelését.

A Hitelbank billiós intézet. Budapestről jelentik: A legutóbbi tőzsdénapokban a Magyar általános hitelbank papírja egymillióra emelkedett. Minthogy az intézetnek 1,050.000 drb. részvénye van tőzsdéi forgalomban, a részvények árfolyam-összege 1200 milliárd koronát, vagyis 300 millió svájci frankot tesz ki. Békeidőben ennek a részvényátlagnak csupán 180 millió svájci frank volt az értéke.

Az erdőtörvényt kiterjesztik Erdélyre és Bánátra. Több ízben foglalkoztunk az erdőtörvényről, amelynek több rendelkezése a fatermelők szerzett jogait sérti és amiért többször intervenció történt a kormánynál. A törvény hatályának a csatolt részre való kiterjesztését egy külön egyszakos törvény rendeli el, amely így hangzik: **Törvény az 1910-iki erdőtörvénynek Erdélyre és Bánátra való kiterjesztése tárgyában.** Egyetlen cikk. A regátban érvényben lévő 1910. évi erdőtörvény (Codul silvic), valamint az ezt módosító 1920 szeptember 18-iki törvényt kiterjesztetik Románia egész területére azzal, hogy az 1910. évi erdőtörvény 7., 14. és 59-76. szakaszokban előírt pénzbüntetések, kártérítések és anyagértékelések az egész országra nézve tisztesen veendőek. Az erdélyi közbirtokossági, urbéres és nemes hitbizományi erdők kezelése a Casa Padurilor hatáskörébe tartozik épúgy, mint az állami erdők kezelése az ökirályságban, mindazonáltal a tiszta jövedelmet a

tulajdonosok rendelkezésére kell bocsátani megfelelő jogositványok szerint. A csatolt tartományokban érvényben volt összes idevonatkozó törvények, rendeletek és szabályzatok ezen törvény kihirdetésével hatályukat veszítik. A kiadandó végrehajtási szabályzat részletes utasításokat fog tartalmazni.

SPORT

A vasárnapi sport

(Kolozsvár, szeptember 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) **Temesvár—Kolozsvár.** A kezdődő őszi szezon kiemelkedő eseménye a Kolozsvár—Temesvár városközi válogatott mérkőzés, mely ma kerül eldöntésre Temesváron. Kolozsvár válogatott csapata nem a legjobb esélyekkel veszi fel a küzdelmet, mert a kijelölt játékosok közül Jakobi és Marcinkievitz hivatali elfoglaltságuk miatt lemondják a játékot.

KKASE—CFR. A két csapat küzdelme a bajnoki pontokért nívós sporteseménynek ígérkezik. Mindkét csapat közismerten jó védelemmel rendelkezik. Eppen azért sok gól aligha fog esni e két csapat mérkőzésén. A szerencsésebb csapat minimális gólarányu győzelmét várjuk.

Az ország többi városaiban mindenhol bajnoki mérkőzések töltik ki a vasárnapi sportprogramot.

Haggibbor ifj.—KAC ifj. Vasárnap délután tízenegy órakor találkozik a két csapat a kisplánán. A mérkőzésen a Haggibbor a következő felállításban szerepel: Sámson, Diamantstein, Mund, Klein, Gombos, Makala, Hirsch IV., Rosenfeld, Geiszt, Moskovitz és Hirsch Ernő. Tartalékok: Leb, Weisz és Wetteinstein. Az intéző felkéri a fenti játékosokat, hogy délelőtt tíz órakor okvetlenül jelenjenek meg a sporttelepen.

Galambblövőverseny Szamosujváron. Az szamosujvári vadászegylet szeptember 23-án tartja galamb- és sgyaggalambblövő versenyt, melyre benevezéseket Moldován Gergely egyleti titkár (Szamosujvár) és Voith Miklós (Kolozsvár) fogadnak el szeptember 18-ig. A díjak értéke 20.000 lej.

A szülők figyelmébe ajánljuk a

Parisien-Aruház

szeptember havi árjegyzékét:

I. Rövidáru osztály:

Gyermekharisnya	12.—
Gyermekkötény	62.—
Iskolakötény vállas és empir	95.—
Leánying	42.—
Füving	75.—
Női ing	97.—
Női alsósoknya	135.—
Női reformnadrág	75.—
Baba kelengyeing	38.—
Baba kelengyegarnitúra	58.—
Baba kocsitakaró, pólyapárna minden kivételben	
Tetra-kelengyékgyáriárban	
Fü- és leánykaszvetter	135.—
Bakfiskabát, sál és sapka	615.—
Gyermek flanelruha	120.—
Asztal- és törülközőkendő, tányér és pohártörő gyári árban	
Horgolócérna	10.—
Kockásvászon piros és kék színben, kivarráshoz	65.—
Tálcakendő kereszt szem	19.—
D. M. C. fehér, matringja	5.—
Arany- és ezüst himzőfonal	14.—
1 orsó 400 yardos cérna	11.—
Tuszor-kelme minden szélességben	
Zsebkendő	9.—

Szörmebundák és boa igen nagy választékban legjutányosabb árban!

II. Férfidivat osztály:

Férfi zefiring dupla elővel, 2 gallérral	210.—
Lodenkalap	204.—
Pichler-kalap	259.—
Olasz nyulszörkalap	466.—
Nyakkendő	12.—
Zokni	17.50
Lágy rípsgallér	16.—
Sétabot	24.—
Esernyő	250.—
Flor-ing	82.—
Flor-nadrág	82.—
Keztyű	48.—
Harisnya	125.—

Férfiszövet osztályunkat megnyitottuk, óriási választékban kapható: férfiszövet, raglán kelme, double szövet és hozzávaló kellékek, bélésárúk és gombok stb.

III. Gyermejáték, bőraru, bőrrönd és gyermekkosci osztály:

Iskolatáska	33.—
Palatábla és tolltartó a legolcsóbb árban	
Aktatáska	150.—
Hegedűhurok, minden kivételű	
Kottatartó és hegedűtok	
Gyermekkosci	450.—
Manikür és varrókazetták olcsó árban	

IV. Üveg és porcellán, diszmű és kékedény osztály:

Vizespohár	3-50
Dux patent befőttesüvegek teljes felszerelve	20.—
Ugorkásüveg literenként	3.—
Befőttesüveg literenként	2.—
Csészék aljjal, jóminőségű	25.—
Duplaerős tányér	20.—
Duplaerős dessert	15.—
6 személyes ebédőkészlet	1357.—
6 személyes kávékészlet	480.—
6 személyes feketekávékészlet	168.—

Mosdókészletek, gyorsfőzők, vasalók stb. legolcsóbb árban kaphatók.

Hidalmás. E 3:0 (0:0). Hid VI. oszt. 4:1. B miatt csak az első győztes csapat gó Nagy rugták. A berg rugta.

SZÍNHÁ

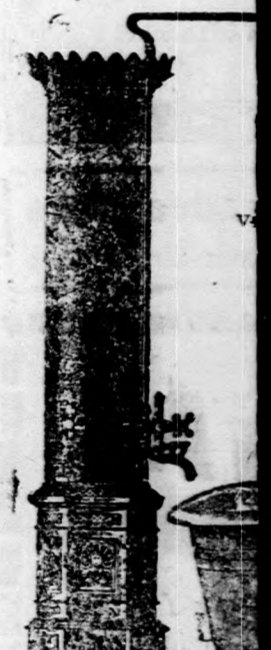
Vasárnap délelőtt Egylet dalá Premierhely Vasárnap délután 1000 dalos osztása. Re Vasárnap este fél mánia legna működésévé Soroz etszá

GO

KÖZKE

Wald és

(v. Mikés

מיידי
בילוינסטען
לאנגיאדריגען
E. Rosenzweig
Rosenzweig
kedése, Clu
ענינה!

**Lüszte
Tennis
Mosó**

Neu

Hidalmás. Hidalmási FC—Hidalmási Hakoah 3:0 (0:0). Hidalmási TC—Kolozsvári Tarbut VI. oszt. 4:1. Bíró: Demsik E. A sötétség beállta miatt csak az első félidőt lehetett lejátszani. A győztes csapat góljait Kováts, Rosenfeld (2) és Nagy rugták. A Tarbut egyetlen gólját Rosenberg rugta.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Heti műsor

Vasárnap délelőtt 11 órakor: A kolozsvári Iparos Egylet dalárdájának jubiláris hangversenye. Premierhelyekkel. Sorozatszám 24.
 Vasárnap délután 4 órakor: Az összkarok előadása 1000 dalos közreműködésével és a díjak kiosztása. Rendes helyárral. Sorozatszám 25.
 Vasárnap este fél 8 órakor: Diszhangverseny Románia legnagyobb magyar művészeinek közreműködésével. Mérsékelt emelt helyárral. Sorozatszám 26.

GOWAG

KÖZKERESETI TÁRSASÁG
Goldstein, Wald és Glasner Cluj

Str. Vladimirescu
 (v. Mikos Kelemen-utca) 17. szám alatt
 Telefon 519

Gőz-, gáz-, vízvezeték- és csatornázási berendezések valamint műszaki cikkek állandó nagy raktára. Complete fürdőszobaberendezések jutányosan kaphatók

אנגרא אונד ענדעטייל אחרונים

אין גראסער אויסוואהל נעכסט ביליאנסטן פרייע צו האבען ביא דער לאנגיאהרדיגן אחרונים האנדלונג E. Rosenzweig ערקויפם שמעללע Rosenzweig Antal héber könyvkereskedése, Cluj, Széchenyi-tér 37 szám. פיר נעמיידען אונד דערען אנגעשטעלטען 15% נאכלאס פאסט זענדונגען ווערען געגען ענטשפרעכענדע אננאכע דעסט נאכנאמע געליעפערט דעעלע סאליעדע בעדיענונג!

Lüsster saccó és mellények
Tennisz nadrágok
Mosó ruhák
Neumann M.
 Tel. 431.
 cégnél Cluj, Piața Unirei 14.

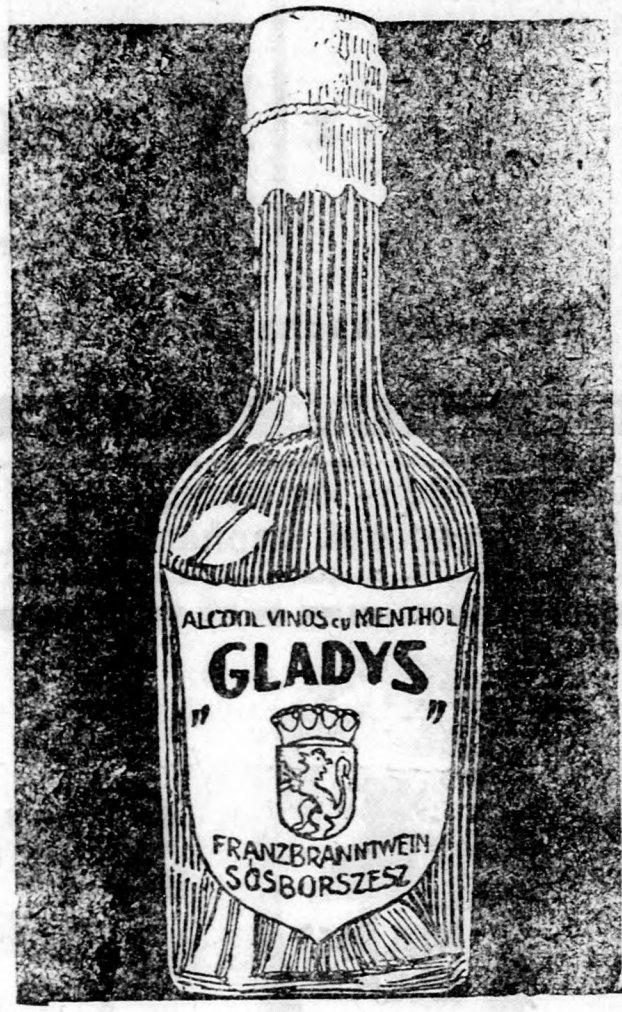
A legjobb és legdivatósabb cipő a közismert

„Chaussures Echo“

védjeggyel ellátott cipő!

Lusztig és Nussbächer
 cukorkakülönlegességek állandó raktára
 Cluj, G. Reg. Ferdinand 31

Zsák Zsineg Kötél
 HAVAS DEZSŐ TIMISOARA

„Gladys“ sósorszesz üdít,
 „Gladys“ sósorszesz erősít,
 „Gladys“ sósorszesz fájdalmat csillapít.
 Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj Lloyd

Írógépek
 és kellekek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalom.
 1870 Cluj, P. Miha! Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.
Finkler Antal

Bizományi lerakat!
 Aki szép és rendkívüli olcsó áron üdvözli a kereskedőket, akart vásárolni, kérjen árajánlatot
Iosef Ráth Hotel Regina București
 raktárról. Ne feledjék el, hogy a világszerte ismert Hermann Ráth Triest üdvözli a kereskedőket, akart vásárolni, kérjen árajánlatot
 40 éves szakismeretével és az atermek termelői bizalma folytán még minden évben a legszebb és legmegfelelőbb üdvözli a kereskedőket, akart vásárolni, kérjen árajánlatot
 zöld Bordigherai üdvözli a kereskedőket, akart vásárolni, kérjen árajánlatot
 zöld üdvözli a kereskedőket, akart vásárolni, kérjen árajánlatot
 képes szállítani. Felvilágosításokkal szolgál
 IOSEF RÁTH București Căsuța Poștală No. 200.

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
 ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
 Készíti a legszebb tükroket és butor-üvegeket minden méretben és Ujrafoncsorozás mennyiségben! Kérjen árajánlatot!

Arcod bőre hogyha
 Nagyon zsiros,
KAISER BORAX
 Jó hatása liztos.
 1498

Házasság céljából keres
 intelligens, jó megjelenésű nagykereskedő kimondtan vallásos családból való szép és művelt leányt. Belföldit vagy szomszédországbelit. — Hozományul elegendő már 300.000 leimél feljebb. Családtagtól közvetlen ajánlat célszerűbb, de schadchen is írhat. — „SZATMARI“ jeligére a lap kiadóhivatalába —

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-
 nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barifitu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Markovits Bernát ékszerész
 Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, disztárgyakban
 A cimre figyeljen

Carol MIHÁLY Károly
 gabona, termény és magkereskedő
 Târgu-Mureș — Marosvásárhely
 Sürgőny cím: Mihály Károly
 Telefonszám 85 1522

אחרונים
 לולבים והדסים
 ענגראסס אונד ענדעטייל
 ביליאנסט צו האבען אין דער פאפיערהאנדלונג
Weinstein & Friedmann, Cluj דער פירמא

ort
 Uj Kelet tu-
 A kezdős
 Kolozsvár—
 zés, mely ma
 ár válogatott
 szí fel a küz-
 tül Jakobi és
 miatt lemond-
 küzdelme a
 nek ígérkezik.
 mmel rendel-
 g esni e két
 csapat mini-
 enhol bajnoki
 ortprogramot.
 asárnap dél
 csapat a kis-
 a következő
 stein, Mund,
 Rosenfeld,
 talékok: Léb,
 lkéri a fenti
 okvetlenül
 ujeváron. Az
 23-án tartja
 melyre be-
 titkár (Szár-
 r) fogadnak
 20.000 lej.
 bö-
 ztály:
 33.—
 150.—
 450.—
 iszmü
 3:50
 20.—
 3.—
 2.—
 25.—
 20.—
 15.—
 357.—
 480.—
 168.—
 lók stb.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jelleges hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

400 darab kifejelett galambot veszünk 10 lejért darabonként, 18-ig szállítandólag. Ajánlatokat Ifj. Voith Miklóshoz Kolozsvárra és Moldován Gergelyhez Szamosújvárra kérünk. 6199

Die Mizrahi-Landeszentrale in Wien sucht für den baldigen Eintritt einen

Generalsekretär,

jüngere Kraft, der organisatorisch befähigt, womöglich auch rednerisch und journalistisch begabt ist und die hebräische u. deutsche Sprache beherrscht. — Gehalt nach Übereinkommen. Ausführliche Offerte sind zu richten an Mizrahi-Landeszentrale, Wien II., Praterstrasse 43. 6198

Egy jó detailista, ki az üveg- és porcellánzakmában teljes jártassággal bír, azonnalra felvétetik. Ajánlatok Deutsch K. I. R. T. Oradea-Mare adandók be. 6197

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. **Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581**

Eladó fűszerüzlet forgalmas helyen, megyeszékhelyen. „Forgalmas” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja az érdeklődők leveleit. 6112

כתובה והתימה טובה!
Vállalok biztosításokat minden ágazatban a közel 50 év óta fennálló

„FRANCO-ROMÂNĂ”

(volt Magyar-Francia)
általános biztosító részvénytársaság részére
Szíves pártfogást kérek
WEISZ MÁRTON (kodori) v. kodori birtokos
főügynöksége **Dej**

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet: Egeres
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szétcsomagolt részeken megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1331
Sajovics és Lebovits fatereskedés és ládagyar Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántói-ut) 1 szám

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgönyc.: Juvaere, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskedés
Fogászati arany és forrasztó * Arany, ezüst és platínabováltás!
Kienzle és Schwarzwaldi órák képviselője, gyári lerakata
Csak viszontelárusítóknak!

Feketeerdői üveg és mindennemű

porcellánárut

legolcsóbban

Telefon 586

Kerekes Ernő

áruházában vásárolhat Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 4. Engross! Endetail!

Szücs-szabász munkavezetőnek felvétetik

azonnalra évi fizetéssel.

Cím a kiadóban

Keresünk gyakorlott német-magyar gyors- és gépirőnt azonnali belépésre. „Meteor” papírnagykereskedés Cluj, Unió-u. 13. 6188

Keresünk agilis utazót

fix fizetéssel, aki a vas- és acélszakmában be van vezetve. Ajánlatok Eugen Grosz si Comp. céghez, Oradea-Mare, intézendők. 6179

Intelligens izr. család szeptember 15-re két kisebb iskolás fiút teljes ellátásra elfogad, hol magánórákat is kaphatnak. Cím a kiadóban. 6194

Az összes őszi divatujdonságok

nagy választékban raktárra érkeztek

HELLER, WEISZ ÉS MOLNÁR

céghez, Cluj-Kolozsvár, Calea Regelē Ferdinand (v. Wesselényi M.-u.) 6. szám

Gyapju ruhaszővetek 150 lejtől

l-a velour kabát-kelme 460 lejtől

l-a férfi raglán-doublé 460 lejtől

Az „Éva” vásznak egyedüli gyári lerakata

A kolozsvári CZELL-Sörgyár gyártmányai:

Hercules

duplamalata tápsör különlegesség

és a világos

Monostor sör

stolérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak

1428

Mindenütt kaphatók!

Mindenütt kaphatók!

Külföldi likőr- és pezsgő-különlegességek kaphatók **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare Bémer-tér. 1392

Szavatoljuk,

Le-rakát: hogy 1 kilogram Marx-féle email- vagy padlólakkkal 2 négyzetméterrel többet festhet, mint ugyanannyi bármely más gyártmányuval

Rados & Co. festéknagykereskedése Cluj

(Kolozsvár), Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) 21. szám alatt

Héber ABC kapható a „Kadima” kiadóvállalatnál, Cluj

IZRAEL & Co.

Cluj, Calea Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca) 2

szőrmeárházában

Bundák . . . 16000
Sportkabátok . . . 3000
Boák . . . 475
Gyermekkabátok 800 lejtől
feljebb kaphatók

Nagy választék szőrmeárúkbán!